

Dokumentation

af

sproglige realkompetencer

Et
NordplusVoksen-projekt
for
Studieskolen, København
Folkuniversitetet, Sverige
Folkeuniversitetet, Norge

udarbejdet af
Christoph Schepers, Studieskolen

oktober 2010

Dokumentation af sproglige realkompetencer før, under og efter deltagelse i sprogkurser i ikke-formel læring

Denne noget snørklede titel yder ikke det i bund og grund enkelt opbyggede projekt fuld retfærdighed. Projektet er et forsøg på at knytte indplaceringstest,

kursusindhold, kursusbeskrivelse og dokumentation efter endt kursus sammen til en logisk enhed:

- Indplaceringstesten giver en solid vurdering af deltagerens udgangspunkt og indplacerer denne på et sprogligt niveau i henhold til Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog inden kurset¹.
- Kursusindhold og kursusbeskrivelser definerer læringsindhold på kurset i henhold til referencerammen.
- Detaljerede og praksisrelaterede selvevalueringskemaer dokumenterer deltagerens sproglige kompetence efter endt kursus.

---

¹ Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog vil fremover i rapporten blive kaldt referencerammen.

Det er der egentlig ikke så meget nyt i. Det nye er omfanget og systematikken i projektet. Folkeuniversiteterne i Norge og Sverige og Studieskolen i Danmark er de tre største udbydere af sprogundervisning i den ikke-formelle sprogundervisning i Norden: Vi vil efter implementering af projektet kunne knytte al vores dokumentation for sproglig kompetence til referencerammen på en

ensartet og systematisk måde. Dermed bliver forkundskaber, kursusindhold og individuelt udbytte ensartet, systematisk og overskueligt beskrevet, hvilket åbner rige muligheder for en mere gennemskuelig dokumentation af den enkeltes sproglige kompetencer – både før, under og efter sprogkurser i ikke-formel sprogundervisning.

Interessant, men logisk nok begyndte vi bagfra:

1. Vi startede med at udvikle selvevalueringsskemaer, der på basis af referencerammen skulle beskrive konkrete sproglige kompetencer:

Hvad forventer vi, at deltagerne kan efter at have gennemført et kursus inden overgang til næste niveau i referencerammen. Skemaet udfyldes sammen med underviseren på kurset og vil kunne bruges til dokumentation af sproglig realkompetence til fx jobsøgning eller optagelse på et uddannelsesforløb. Dette værktøj er i projektfasen blevet afprøvet og fremstår i en ensartet form og et genkendeligt design.

Ud over at bruge værktøjet som dokumentationsredskab efter afsluttet kursus, kan det bruges som planlægningsværktøj til den enkelte kursists individuelle læringsforløb. Alle selvevalueringsskemaer foreligger på engelsk, norsk, dansk og svensk.

2. På basis af dokumentations-skemaerne og kompetencebeskrivelserne i referencerammen definerede vi indholdet på de enkelte kurser i engelsk, fransk, italiensk, spansk og tysk. Kursusbeskrivelserne dokumenterer kursusindholdet i en praksisrelateret og direkte form, og kursusbeviset efter endt forløb genspejler kursusbeskrivelsen i kort form.

3. På basis af ovennævnte kunne vi gå i gang med det mest omfattende arbejde: Indplaceringstesten.

Selvevalueringsskemaerne indgår direkte i testen, som dermed er en enestående blanding af selvevaluering og konkret test. Testen er selvregulerende og selvinstruerende og findes i engelsk, fransk, italiensk, spansk, svensk og tysk.

I de følgende afsnit vil jeg gerne beskrive de enkelte værktøjer mere indgående:

1 Selvevalueringsskemaer til dokumentation af sproglige realkompetencer efter endt kursusforløb

Studieskolen har i mange år arbejdet med selvevalueringsskemaer til dokumentation af sproglig kompetence efter endt kursusforløb. På basis af disse skemaer udviklede vi en fælles version, som nu fremstår på norsk, svensk, dansk og engelsk. Basisversionen på dansk og engelsk blev afprøvet på i alt 400

deltagere, og tilbagemeldingerne blev implementeret i den endelige version.

Skemaerne findes både i papir- og webversion. Papirversionen er tilgængelig på alle fire sprog, webversionen indtil videre kun på dansk.

Skemaerne kan anvendes:

- Som vejledende sprogvurdering – også uden foregående kursus (alene eller sammen med en vejleder),
- Som planlægningsværktøj til et individuelt læringsforløb (alene eller sammen med en vejleder),
- Som dokumentation for sproglig kompetence efter endt kursusforløb (gerne sammen med en underviser).

Skemaerne indgår desuden i indplaceringstesten (se afsnit 3 og 4 i denne rapport).

Der er vedlagt et komplet sæt dokumentationsskemaer på dansk i Bilag 3.

Skemaerne på norsk, svensk og engelsk kan rekvireres eller downloades fra projektets hjemmeside: www.sprogtest.eu

2 Kursusindhold, kursusbeskrivelser og kursusbeviser

Arbejdet tog udgangspunkt i selvevaluerings-skemaerne (se afsnit 1) og de indholdsbeskrivelser, som de enkelte institutioner i forvejen havde lavet. Vi stillede vores beskrivelser til rådighed for hinanden, og hver institution valgte den metode, den syntes var bedst egnet. For at vise et konkret eksempel, vil jeg gerne beskrive den løsning, som Studieskolen i København valgte.

Jeg bruger tysk som eksempel, men en lignende beskrivelse af kursusindhold findes i alle de store fremmedsprog på skolen (p.t. engelsk, fransk, italiensk og spansk). Beskrivelserne i de andre sprog er under udarbejdelse.

Se Bilag 1 for den konkrete beskrivelse af kursusindhold.

På basis af referencerammen fastlagde faggruppen i tysk det væsentlige kommunikative

indhold på et bestemt trin (fx A1). De sproglige strukturer og det nødvendige ordforråd for trinnet blev fastlagt, og vi vurderede, hvor mange undervisningslektioner, vi skulle bruge for at nå målet, og hvilken lærebog vi syntes, var bedst egnet. I tyskundervisningen i Skandinavien kan vi nå ret meget på relativ kort tid, så hvert trin i referencerammen blev delt i to kurser á 30 undervisningstimer.

Se Bilag 1 for det konkrete indhold på kurserne.

De konkrete kursusbeskrivelser skulle så både tilpasses

- referencerammen,
- deltageres krav
- og ikke mindst praktiske hensyn såsom spalteplads i programmet og læsbarhed på hjemmesiden.

Resultatet blev:

- en kursusbeskrivelse, der beskriver indholdet med udvalgte konkrete eksempler,
- en overordnet trinbeskrivelse, der beskriver basisniveau (A), mellemniveau (B) og avanceret niveau (C) for alle tyskkurser,
- en mere omfattende beskrivelse af de enkelte niveauer i Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog, som er placeret på et centralt sted i Studieskolens katalog og hjemmeside, og som gælder for alle sprog på Studieskolen.

Se de praktiske eksempler i Bilag 2.

4 Praktisk eksempel fra indplaceringstesten

I det følgende vil jeg gerne i 16 punkter vise en mulig vej gennem testen:

- 1 Efter at have logget dig på, vælger du testsprog og instruktionssprog og starter testen:
Du vælger tysk som testsprog og dansk som instruktionssprog:

2 Derefter bliver du bedt om en vejledende placering ved at vælge selvevalueringen i "skrivefærdigheder":
Du vælger B1 som udgangspunkt

- [A1](#) (basisniveau 1: begyndere)
- [A2](#) (basisniveau 2: lettere øvede)
- [B1](#) (mellemniveau 1)
- [B2](#) (mellemniveau 2)
- [C1](#) (avanceret niveau 1)
- [C2](#) (avanceret niveau 2)

- 3 Du udfylder selvevalueringen i overensstemmelse med din egen oplevelse af dine færdigheder:

Jeg kan:

skrive en enkel, men sammenhængende tekst om emner inden for mit fag- eller interesseområde
(fx beskrive min fritidsinteresse sammenhængende og ret detaljeret)

Kan

Kan ikke

udtrykke mine følelser og beskrive mine drømme og mål i enkle, men sammenhængende sætninger
(fx hvorfor jeg vil lære et bestemt sprog; beskrive mine fremtidsplaner - privat og professionelt)

Kan

Kan ikke

skrive en kort tekst inden for mit fag eller interesseområde

(fx skrive et referat af et kursusforløb)

Kan

Kan ikke

skrive små vejledninger om dagligdags ting og enkle instruktioner inden for mit fag- eller interesseområde
(fx opstille en liste med vigtige informationer til gæster, der besøger mit land eller min virksomhed; beskrive, hvordan en bestemt maskine fungerer; beskrive almindelige arbejdsrutiner)

Kan

Kan ikke

skrive et personligt brev eller en e-mail og fortælle om nyheder, erfaringer, oplevelser og kan udtrykke følelser i et enkelt sprog

(fx beskrive, hvad jeg har lavet sidste weekend, hvor jeg var henne og hvad jeg synes om det)

Kan

Kan ikke

skrive enkle formelle breve og e-mails

(fx reagere på en annonce og bede om yderligere information)

Kan

Kan ikke

Continue

- 4 På basis af denne selvevaluering bliver du bedt om også at besvare en selvevaluering på B2. Det svarer du ja til.
På dette niveau må du svare "kan ikke" på flere spørgsmål:

Jeg kan:

skrive en klar og sammenhængende tekst inden for mit fag- eller interesseområde

(fx lave en mere detaljeret jobbeskrivelse, skrive et læserbrev til en avis om et emne, der interesserer mig)

Kan

Kan ikke

skrive et referat af en artikel eller en bog - både inden for mit fagområde og inden for et emne af almen interesse

(fx af en avisartikel om et dagligdags emne eller en fagartikel)

Kan

Kan ikke

gengive de væsentligste punkter i en samtale eller en diskussion eller gengive en præsentation inden for mit fag- eller interesseområde

(fx fra et møde)

Kan

Kan ikke

skrive en rapport eller et diskussionsoplæg, fremhæve de væsentligste punkter og argumentere for eller mod en bestemt løsning

(fx anbefale et bestemt projekt på arbejde, diskutere et emne, der interesserer mig)

Kan

Kan ikke

i breve og e-mails skelne mellem formelt og uformelt sprog og tilpasse min stil til formelt eller uformelt sprog

(fx skelne mellem private og officielle situationer i breve og e-mails)

Kan

Kan ikke

i breve og e-mails beskrive, hvad en oplevelse har betydet for mig og kan udtrykke mine tanker og følelser

(fx beskrive problemer i min familie til en ven og beskrive, hvad det betyder for mig)

Kan

Kan ikke

Continue

- 5 På basis af det fremkomne resultat vurderer testen, at din selvevaluering er på B1 i "skrivefærdigheder", og sender dig derfor videre til deltest "ordforråd og grammatik" på B1:
[nedenstående er kun et udsnit af testen]

1
Morgen muss ich auf dem Kongress einen über unser neues Projekt halten.

2-5
Peter: Montag fahren wir endlich in Urlaub. Leider haben wir nicht genug Geld, sonst wir in den Süden fliegen. Darum fahren wir nach Borkum und haben dort für 2 Wochen ein Ferienhaus .

Sabine: Warst du schon mal auf Borkum?
Peter: Ja, ich ein Kind war, war ich jeden Sommer mit meinen Eltern dort.
Sabine: Kennst du die Besitzer des Hauses?
Peter: Ja, es sind die Leute, Ferienhaus meine Eltern auch immer gewohnt haben.

6
 brauchen Sie den Hammer?

7
In der Werkstatt
Kunde: Guten Morgen
Meister: Guten Morgen, was kann ich für Sie tun?
Kunde: Können Sie die Bremsen reparieren?
Aber natürlich, ich frage den Mechaniker

8
Wie lange arbeiten Sie schon hier?
 Ich habe hier 10 Jahre gearbeitet.
 Ich arbeite hier seit 10 Jahren.
 Ich habe hier vor 10 Jahren gearbeitet.
 Ich arbeite hier für 10 Jahre.

- 6 Du klarede testen ret godt og opnåede 70% rigtige svar i testdelen "ordforråd og grammatik". Testen noterer, at du er på B1 i denne del, og sender dig automatisk videre til selvevaluering i "læsefærdigheder" på B1:

Jeg kan:

forstå indholdet af klart strukturerede tekster om emner, som jeg kender på forhånd

Kan

Kan ikke

forstå de vigtigste punkter i avisartikler eller andre almindelige tekster og kan få fat i de vigtigste konklusioner i en klart skrevet argumenterende tekst

(fx hvem der har lavet hvad, hvornår og hvorfor)

Kan

Kan ikke

forstå officielle meddelelser og standardbreve

(fx et brev fra banken om prisforhøjelser, fra en leverandør om forsinket levering m.m.)

Kan

Kan ikke

samle informationer fra forskellige lettere tekster for at løse en opgave

Kan

Kan ikke

følge handlingen i en klart struktureret fortælling og få fat i de væsentligste punkter

(fx en enkel roman/fortælling, en rejsebeskrivelse m.m.)

Kan

Kan ikke

forstå beskrivelser af handlinger, følelser og planer i private breve og e-mails

(fx hvad der skete på en ferierejse, en persons fremtidsplaner m.m.)

Kan

Kan ikke

Continue

- 7 I selvevalueringen mener du, at du er på niveau B1 og bliver derfor sendt direkte til testen i "læsefærdigheder" på dette trin:

[Her vises som eksempel kun den første af otte opgaver]

Türkei verschärft Rauchverbot

Ab sofort ist das Rauchen in Restaurants, Kaffeehäusern und Bars in der Türkei verboten. Auch das Schmauchen der in der Türkei so beliebten Wasserpeife ist nicht mehr erlaubt. Nur im nicht überdachten Freien ist das Rauchen immer noch gestattet. Wer gegen das neue Gesetz verstößt muss ab sofort mit einer Strafe von 35 Euro rechnen.

Was ist in türkischen Restaurants, Kaffeehäusern und Bars nicht verboten?

- Das Rauchen in einem Cafe.
- Das Rauchen einer Wasserpeife.
- Das Rauchen in überdachten Cafes im Freien.
- Das Rauchen außerhalb von Gebäuden.

Continue

- 8 Du klarede testen rigtig godt og fik 90 % af de mulige point. Derfor bliver du spurgt, om du også vil tage testen på B2. Det gør du og får 70 % af de mulige point. Testen noterer, at du er på B2 i "læsefærdigheder" og sender dig videre til en selvevaluering på B2 i "lyttefærdigheder".

- 9 Du udfylder selvevalueringen, men mener ikke, at du lever op til de kompetencebeskrivelser, der er på B2. Du har dog alligevel kunnet svare "jeg kan" i tre ud af seks muligheder. Testen vurderer derfor, at din vurdering svarer til B1 i "lyttefærdigheder":

Jeg kan:

forstå talt standardsprog (uden dialekt og slang) om både kendte og ukendte emner i dagligdags situationer

- Kan
 Kan ikke

følge foredrag, længere taler og faglige diskussioner inden for mit fagområde, når opbygningen er klar og enkel.

- Kan
 Kan ikke

forstå det væsentligste indhold af selv livlige diskussioner på almindeligt standardsprog (uden dialekt og slang).

- Kan
 Kan ikke

forstå det væsentlige indhold i radioudsendelser.

- Kan
 Kan ikke

følge med i tv-udsendelser og spillefilm.

- Kan
 Kan ikke

forstå almindelige instruktioner inden for mit arbejds- eller interesseområde

(fx en overordnet jobbeskrivelse inden for mit område; et mundtligt referat af et møde)

- Kan
 Kan ikke

Continue

- 10 Testen vurderer således, at din egen vurdering svarer til B1 i "lyttefærdigheder" og sender dig videre til deltesten i "lyttefærdigheder" på B1:

[Her vises som eksempel kun den første opgave]

Hören Sie bitte die folgenden 6 Kurznachrichten. Kombinieren Sie dann bitte jede Nachricht mit einer der Überschriften. Achtung: es gibt 2 Überschriften zu viel!

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Schwerer Unfall auf der A2
 Handel mit Wohnungen geht weiter zurück
 Erhöhung der Zinsen lähmt den Eigentumsmarkt
 Die Zinsen steigen wieder
 Die Deutschen ernähren sich zu ungesund
 Autofahren wird immer gefährlicher
 Schwer erkrankt nach Restaurantbesuch
 Deutlich weniger schwere Unfälle auf den Autobahnen im Süden

- 11 Du gennemfører lyttetesten på B1 og opnår 100% rigtige svar.
- 12 Da du har fået 100% i lyttetesten på B1, bliver du spurgt, om du også vil tage lyttetesten på B2. Det svarer du "ja" til og gennemfører lyttetesten på B2. Det viser sig, at den er for svær til dig (du får kun 30% rigtigt), så der bliver noteret niveau B1 i "lyttefærdigheder".

- 13 Du bliver sendt videre til selvevalueringen i mundtlig produktion (talefærdigheder) på B1. Du afmærker "jeg kan" ved fem ud af seks mulige statements, og der bliver noteret B1 i selvevaluering "mundtlig produktion" (talefærdigheder).

Jeg kan:

fortælle en historie eller om hændelser og erfaringer i enkle, men sammenhængende sætninger
(fx hvor jeg var på ferie sidste år og hvad jeg foretog mig der)

Kan
 Kan ikke

beskrive og begrunde mine drømme, håb og mål og underbygge min mening med argumenter
(fx fortælle om mine private eller professionelle fremtidsplaner)

Kan
 Kan ikke

præsentere min arbejdsplads, mine kolleger og lave en kort rundvisning på min arbejdsplads eller et tilsvarende sted – hvis jeg har tid til at forberede mig (eller hvis jeg ikke har et arbejde, gøre tilsvarende med et emne, der interesserer mig)

Kan
 Kan ikke

give en ukompliceret præsentation af et emne, jeg er fortrolig med, hvis jeg kan forberede den på forhånd
(fx fra mit fag- eller interesseområde)

Kan
 Kan ikke

i enkel form gengive passager fra tekster og manualer, hvis jeg kan bruge tekstens formuleringer som udgangspunkt

Kan
 Kan ikke

gengive handlingen i en film eller en bog i store træk samt beskrive min reaktion

Kan
 Kan ikke

- 14 Der findes ikke nogen test i "mundtlig produktion" (talefærdigheder), så du bliver direkte sendt videre til selvevalueringen i "Mundtlig interaktion" (samtalefærdigheder) på B1.

- 15 Her tror du ikke helt på, at du er på B1, da du kun kan sætte kryds ved "jeg kan" i tre ud af seks beskrivelser. Der bliver derfor noteret, at du sandsynligvis er på A2 i "samtalefærdigheder".

Jeg kan:

begå mig i almindelige daglige situationer og klare almindelige daglige opgaver

(fx aftale en tid hos lægen og forklare hos lægen, hvad problemet er; tage imod en besked og give oplysninger i telefon)

- Kan
 Kan ikke

deltage aktivt i en samtale om emner, jeg er fortrolig med

(fx fritid og familie, vejret, hverdagsaktiviteter, arbejde eller hobby)

- Kan
 Kan ikke

give udtryk for min personlige holdning og mening i uformelle samtaler med venner samt i en almindelig arbejdsrelateret situation

(fx deltage i et uformelt møde om et emne, jeg på forhånd kender til)

- Kan
 Kan ikke

deltage i en diskussion og samtale om emner, jeg ikke er fortrolig med, men forstår ikke altid det hele – lige som jeg selv ikke altid kan udtrykke mig rammende

- Kan
 Kan ikke

udtrykke enighed eller uenighed, foreslå alternativer og deltage i en beslutningsproces om almindelige daglige og arbejdsrelaterede emner

(fx deltage i forberedelsen af en reception, deltage i et uformelt møde m.m.)

- Kan
 Kan ikke

i en samtale udtrykke følelser som overraskelse, glæde, usikkerhed, frustration og interesse

(fx ønske en ven tillykke med det nye arbejde, udtrykke interesse i et samarbejde om et bestemt projekt m.m.)

- Kan
 Kan ikke

Dette er den sidste opgave i testen.

Du kan se dine resultater
 efter at du har klikket på "Check answers".

Tak for at du deltog i afprøvnngen!

Continue

- 16 Du bliver dernæst bedt om at afslutte testen og kommer hen til dit resultat-skema. Du har mulighed for at printe skemaet, sende det til din e-mail adresse og/eller sende det til en vejleder, som du kan vælge på en rullemenu:

Final report

Testsprog: **German**

Navn: <dit navn>

<u>Category</u>	<u>Evaluation result</u>	<u>Test result</u>
Skrive	B1	
Grammatik og ordforråd		B1
Læse	B1	B2
Lytte	B1	B1
Tale	B1	
Samtale	A2	

Øverst på formularen

Send report Please select recipient:

Nederst på formularen